

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

84 M. 6 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1970 M. BALANDŽIO (APRIL) 10 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 30 C.

Lituanistikos katedra Chicagos universitete

1970-ji metai, nors jau ne "švietimo metai", Lietuviai tautai suteikė didelių laimėjimų. Kovo 25-ąją gal reikėtų paskelbti "Išėjimo švietimo diena". Tą dieną University of Chicago Lietuviams atidarė savo duris, įsteigdama Lietuvos katedrą, kurioje tiek lietuvių, tiek kitų tautybių studentai galės registruotis mokytis lietuvių kalbos ir lituanistikos.

Didžiausioje Lietuvos kolonijoje Chicagoje, universiteto profesūra pakvietė Lietuvos Gen. Konsulą dr. Petrą Daužvardį, lietuvių organizacijų, spaudos ir radijo atstovus į Quadrangle profesorų klubą. Čia Rytų Europos kalbų katedros vadovas prof. Stankevičius lietuviams pranešė tą džiuginančią žinią, kad University of Chicago nutarė įsteigti lietuvių kalbos katedrą. Pristatęs universiteto profesorius lietuviams buvo pakviesti su jais pabendrauti iškilmingai patuoštuose pietuose.

Lietuvių vardu kalbėjo dr. Gediminas Balukas, kuris ta proga lietuvių katedrai įteikė ir Lietuvos Fono \$5,000 čekį. Tokiam tikslui auka, tikrai, nedidelė, bet ne dovano sumoje glūdi lietuvių širdis.

Lietuvos Gen. Konsulas dr. P. Daužvardis, dėkodamas universiteto profesoriams reiškė vilties, kad Chicagos universiteto pavyzdžiu pasektų ir kiti Amerikos universitetai.

Lietuvių katedros vedėju, atrodo, bus kalbininkas prof. P. Jonikas.

Taigi, Vienybės bendradarbių ir redaktorių seniai skatintas lituanistikos skyrių įsteigimas JAV universitetuose - jau tampa realybe.

Dabar reikia visų lietuvių paramos, kad kursą lankytų lietuviai studentai. Nežiūrint kokių politinių įsitikinimų būtų, studentai bus mokomi lietuvių kalbą ir lituanistikos. Studentams bus teikiami kreditai, nes lietuvių kalba ir lituanistika įeina į universiteto oficialią mokslo programą.

Visi prisidėję lietuvių katedrai įsteigti ypač Chicagos universiteto vadovybė, tikrai užsitarnavo visų lietuvių didžiausios pagarbos.

STASĖ PETERSONIENĖ, naujoji Chicagos liet. mokytojų sąjungos pirmininkė, atidaro šios organizacijos susirinkimą Jaunimo Centre. Jos knygelė jaunimui "Laume Daume" neseniai pasirodė knygų rinkoje. E. Sulaičio nuotrauka

Lietuva ruošiasi Dainų Šventei

Lionginas Šepetys apie programą ir dalyvius

Lietuvos Kultūros Ministras L. Šepetys.

Sių metų Lietuvos svarbiausias kultūrinio gyvenimo reiškinys bus liepos mėnesį Vilniuje įvyksianti Lietuvos dainų šventė. Nors iki jos dar nemaža laiko, bet meno saviveiklos kolektyvai įtemptai ruošiasi, todėl norėtume apibrėžti kontūrus, jos veidą.

Žinome, kad į šventę vykti ruošiasi daug lietuvių ir iš Amerikos.

Šventės tikslas - pademonstruoti lietuvių vokalinės, muzikinės kultūros gyvybingumą bei suklestėjimą. Ji įprasminama ne iliustratyviomis ir net ne režisūrinėmis priemonėmis, bet aukštu šventės dalyvių vokaliniu ir muzikiniu lygiu.

Pasirodys geriausieji meno saviveiklos kolektyvai: jungtiniai moterų, vyrų, vaikų, mišrūs chorai, pučiamųjų orkestrai, kaimo kapelos, visų amžiaus grupių šokių kolekty-

vai, liaudies dainų ir šokių ansambliai. Su Lietuvos kolektyvais dalyvaus svečiai iš Rusijos, Ukrainos, Gruzijos ir Estijos. Laukiama kolektyvų ir iš kitur. Tačiau nereikia pervertinti pastarųjų svorio; dalyvauti - yra šventė greičiau jiems, negu jie šventei.

Ruošiasi tik pajėgiausi, pastoviausi chorai bei grupės. Jie dabar įtemptai dirba. Kandidatai jau dalyvavo kaimo meno apžiuroje, o ankstyvą pavasarį šventės vyr. dirigentai ir vadovai juos išklaitys ir geriausius patvirtins dainų šventės dalyviais. Tokiu būdu lieka nemaža saviveiklininkų, kurie šventei nesiruošia. Tai negalima pavadinti palikimu saviėgais, nes jie gali formuoti savo individualų repertuarą.

Daug vilčių dedama į šventės išvakarėse įvyksiantį atskirą liaudies dainų ir šokių ansamblių pasirodymą. Jis primins tradicinę

gegužinę ir vyks atitinkamai dekoruotame Vilniuje Kalnų parke.

Pati dainų diena susidės iš penkių dalių. Iškilmingoje - bus atliekami himnai, kantata; antroje - pasirodys pajėgieji chorai; trečioje - masiniai chorai ir kaimo kapelos; finale, kuris bus šiek tiek teatralizuotas, šventės dalyviai įtrauks ir žiūrovus. Kiekvienai daliai skirti saviti repertuaro idėjinio, emocinio krūvio uždaviniai.

Šokių dienos programa vadinsis "Po tėviškės dangumi".

Pirmoje dalyje ("Šoksime šokimėli") pasirodys jaunimo šokių kolektyvai; tie atliks lietuvių atnografinių sričių liaudies šokius. Šioje dalyje taip pat matysime svečius iš kitur.

Tęsiama 6 psl.

"LIETUVA" Ansamblis po vieno savo koncerto Lietuvoje.

LIETUVIAI PASAULYJE

Washingtonė pagerbė dr. V. Raulinaitę

Dr. Valerija B. Raulinaitis vasario 17-tosios Washington Post paminima kaip viena iš 6 išrinktųjų federalinės valdžios pažymėjimams gauti. Ji eina administracijos direktorės pareigas Veterans ligoninėje, turinčioje 2487 lovas. Rašydama apie ją Marie Smith pažymi, kad ji gimusi Lietuvoje, ten vertėsi gydytojos praktika. Pažymi, kad būdama Vokietijoje taip pat praktikavo mediciną. 1949 m. atvykusi į Ameriką ir 1954 m. pradėjusi dirbti kaip rezidentė psichiatrijoje, o nuo 1962 m. eina administracijos direktorės pareigas. Šešioms parinktosioms atžymėjimams buvo įteikti kovo 4.

● Kanados dailininkų paroda atidaryta Toronto rotušės bibliotekoje kovo 6-26. Iš lietuvių dalyvauja J. Račkus ir T. Vallius. Parodos proga išleistas katalogas, kuriame sužymėti 88 dailininkai, išstatę po vieną kūrinį. Katalogo viršelis -- dail. T. Vallius.

● A. Dičiūtė-Trečiokienė, Kauno operos solistė, įdainavo naują plokštelę, pavadintą "Dainos". Vienoje pusėje yra liaudies dainos, o kitoje -- lietuvių kompozitorių sukurtos dainos.

Solistė Lietuvos operoje yra dainavusi 14 metų, 48 operose. Dabar turi dainavimo studiją savo namuose -- Tinley Parke, III. Anksčiau yra išleidusi trijų plokštelių albumą su 20 arijų.

● Audrius Šileika savo bendrovės vadovybės paskirtas "Division manager" ir iš Toronto perkeltas į Montrealį. Jis Toronto universitete baigė biochemiją bakalauro laipsniu 1967.

Studijų metais A. Šileika buvo veiklus lietuvių bendruomenės narys, ypač studentuose: du metus išbuvo Lietuvių studentų sąjungos pirmininku. Taip pat buvo vienas iš komiteto narių ruošiant Pasaulio Lietuvių jaunimo metus.

● Phoenix, Arizonoje, vasario 15 į tautos šventės minėjimą atvyko ir vietos vyskupas E. A. McCarthy, kurio sutikti susirinko rekordinis skaičius lietuvių. Pamaldų metu koplyčioje buvo apie 200 žmonių. Muz. prof. A. Aleksis per trumpą laiką gražiai paruošė vietos chorą, kuris sugiedojo lietuviškų giesmių. Solo giedojo Otto Stein. Pabaigoje sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Pamokslu metu vyskupas kalbėjo apie Lietuvą.

● Lietuvos nepriklausomybės minėjime Londone Lietuvos pasiuntinybėje dalyvavo 70 asmenų.

● Tarybų Sąjungos konsulu Argentinoje Buenos Aires antrą kartą iš eilės paskirtas lietuvis. Ketverius metus čia konsulo pareigas ėjo Antanas Juršėnas, o jo žmona Leokadija buvo teisinio skyriaus vedėja. Dabar juos pakeitė Steponas ir Eleonora Pasausiai, anksčiau buvę Tar. Sąjungos diplomatinėje tarnyboje Brazilijoje.

GIEDRĖ KAUKAITĖ iš Lietuvos, dabar dainuoja La Scala operoje, Milane, Italijoje. Anksčiau ten iš Lietuvos dainavo Virgilijus Noreika ir Vaclovas Daunoras. Kaukaitė dainavo 6 koncertuose, ne vien Milane, bet buvo ir Turine, Genujoje ir kitose vietovėse. Dabar ruošiasi dainuoti operose Ottello, La Bohema ir Verdi Requiem.

Elena Konovaluk (buvusi Vanagienė) microomnibuso vairuotoja Argentinoje. (Vienybėi prisiluntė Arg. Liet. Balsas)

PROF. V. RUOKIUI 85 M. AMŽIAUS

Prof. Viktorui Ruokiui, vasario 26 d. suėjo 85 metal amžiaus.

Sukaktuvinininkas gimė 1885 m. Daugėliškio valsčiuje, Švenčionių apskrityje. Mokėsi Vilniaus seminarijoje, bet kunigu netapo. 1912 m. baigė Odesos universiteto agronomijos-chemijos skyrių. 1914 m. baigė Maskvos agronomijos institutą.

I pasaulinio karo metu reikėsi lietuviškose draugijose. 1919 m. atgalvino Dotnuvos Žemės ūkio mokyklą ir iki 1920 m. buvo jos direktorius. Vėliau profesoriavo Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje.

1909 m. parašė ir išleido Naminių gydytoją ir 1920 m. pirmąjį chemijos vadovėlių lietuvių kalba. Vėliau paruošė ir išleido visą eilę vadovėlių agronomijos studentams. Su prof. Ig. Končium parašė Palangos kraštą.

V. Ruokis kūrė ir pirmuosius lietuviškus dirvožemių, kristalografijos, mineralogijos terminus. Šiuo metu tebegyvena Lietuvoje.

JI VAIRUOJA MICROOMNIBUSĄ

Buenos Aires vakarinis dienraštis La Razon plačiai rašė apie pirmąją Argentinos moterį microomnibuso vairuotoją. Ji vairuoja keleivių transporto kolektyvą devintoje linijoje, tarp Villa Caraza ir Retiro. Tą vyrišką darbą ji dirba nuo pereltų metų rugpjūčio mėnesio. Argentinoje tai didelė sensacija, tuo labiau, kad ir taksimetrų šoferiais sosti-nėje dirba vos pora moterų.

La Razon patalpino didelį kolektyvo vairuotojos paveikslą ir aprašė jos savijautą. Dirba nuo 10 iki 14 valandų kasdien. Dauguma tos linijos keleivių su šia naujove jau apsiprato; darbo draugai ją gerbia, pataria, pagelbsti. Štai tos gražuolės biografija:

Elena Konovaluk, buvusi Jono Vanago žmona, gimusi Buenos Aires mieste. Turi 10 metų amžiaus sūnų ir dvi dukteris 15 ir 16 metų amžiaus, kurių išlaidymu ir mokslu iki savo tragiško žuvimo rūpinosi mokytoja Zuzana Vanagaitė. Dabar vaikus globoja Elenos geroji uošvė Ona Vanagienė, padedant motinai-vairuotojai. Vaikais rūpinasi ir tėvas, buvęs vairuotojos vyras ir žuvusios mokytojos brolis Jonas Vanagas, Avellanedoje, kurio savo raporte ji nemini.

Knight Cap

August Traun, sav.

LIETUVIŲ RESTORANAI

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

IVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

810 Chestnut St., Philadelphia, Pa.
ir
Baltimore Pike & Providence Rd.
Media, Pa.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn, 27, N. Y.
Tel. EVergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

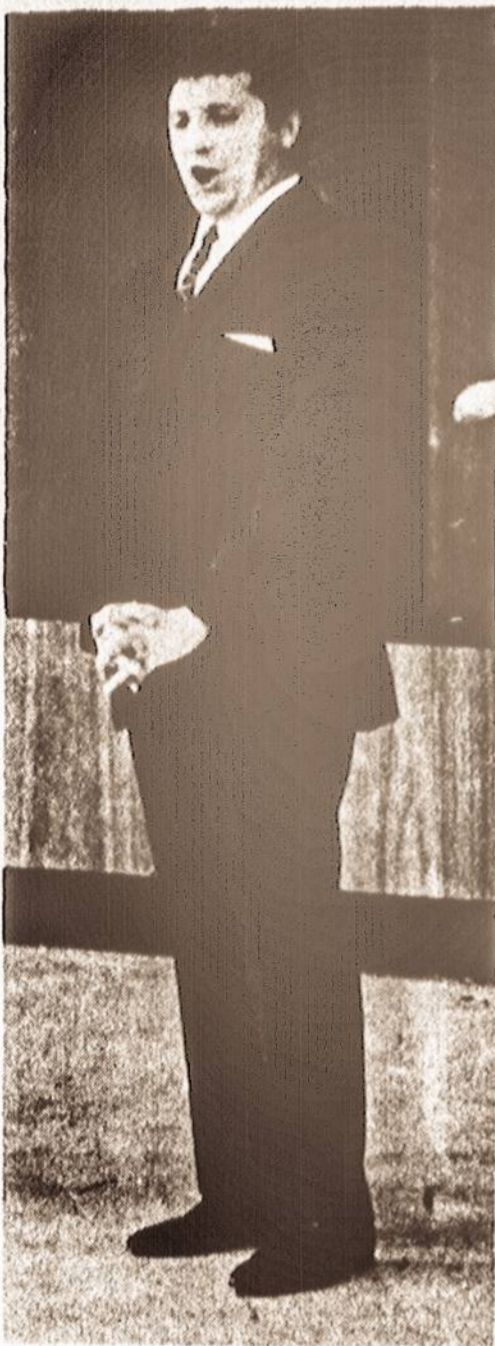
SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

LIETUVIAI CHICAGOJE

SOLISTAS V. DAUNORAS DAINUOS CHICAGOJE

Solistas Vaclovas Daunoras kovo mėn. pradžioje atvykęs į Chicago, čia koncertuos gegužės 2d. Orchestra Hall. Ši salė yra viena didžiausių koncertinių salių Chicagoje. Paviešėjęs kelias savaites Chicagoje, solistas išvyko vizitui į Californiją; po to važiuos ir į kitas Amerikos vietas. Daunoros koncertų numatoma ir kituose Amerikos miestuose. Chicago koncerte solistui akomponuos žinomas muzikas Darius Lapinskas.

• Kurie planuoja liepos 7 vykti į Romą dalyvauti Kaninių Kopyčios pašventinime tuoj pat registruokitės: Lithuanian Pilgrimage, c/o Catintours, 109 N. Dearborn St., Chicago, Ill., 60602. Pasiųskit ir \$150. užstato asmeniai. Daugiau informacijų šaukti L. A. lietuvių kleboniją: 664-4660.

• Kazimieras G. Oksas, perrinktas Lietuvių Prekybos Rūmų prezidentu. Kiti pareigūnai: Jonas G. Evans, -- I viceprezidentas, Juozas Bacevičius -- II viceprezidentas ir Petras Vilkelis -- III viceprez. Perrinkti į sekretorius Bronius Gramont ir išdininku Adolfas Baliūnas.

Stipendijoms skirstyti komitetas yra vadovaujamas dr. Juozo B. Jerome, 6720 South Campbell Ave. Stipendijos paskirstomos Prekybos Rūmų metinio banketo metu gegužės mėnesį.

W. RASČIAUSKAS AFRIKOJE, AZIJOJE IR EUROPOJE

Walter Rask-Rasčiauskas, American Travel Service kelionių biuro vedėjas, vienas didelio Ranch motelio savininkų, kovo 20 išvyko mėnesiui laiko į ilgą kelionę, kurios metu lanko Afriką, Europą ir Aziją. Jis žada viešėti ir neseniai prasidėjusioje pasaulinėje parodoje Japonijoje.

Sugrįžęs iš kelionės, po kelių savaitių gegužės mėn. pabaigoje išvyks su savo pirmąja šių metų ekskursija į Lietuvą.

Rasčiauskas neseniai atpirko vieną dalį kapitalo, kuri turėjo Ranch motelio savininkas J. Padžiūnas. Dabar motelį valdys dviem -- Rasčiauskas ir J. Zalga.

Vaidas iš šių metų Kaziuko mugės, kurią kovo 1 d. surengė Chicagos skautai ir skautės Jaunimo Centre. Čia buvo pardavinėjamos ir iš Lietuvos gautos knygos.

E. Šulaičio nuotr.

DAR IŠ VASARIO 16 MINĖJIMO CICERO, ILL. V. Kamantas kalba Nepriklausomybės minėjime. Dešinėje - kalba Radvilaitė.

V. Zalatoriaus nuotr.

GRĮŽTA Į TĖVYNĘ. - Z. Vasiliauskas, viešėjęs pusę metų pas motiną Ciceroje gegužės mėn. grįžta į Lietuvą.

V. Zalatoriaus nuotr.

• Rašydamas apie tautų kultūrą, Washington Post paminėti, kad Amerikos lietuvių kultūriniai laimėjimai talpinami Balzeko muziejuje, Chicagoje.

Chicagoje pagerbs Alice Stephens

Alice Stephens muzikinės veiklos jubiliejų, Margučio iniciatyva, ruošiamasi paminėti geg. 23 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

Muzikė Alice Stephens pedagoginį darbą pradėjo 1930 m., įsteigdama savo dainavimo studiją Fine Arts Bldg, Chicagoje. Nuo studijos įsteigimo šiemet sukanka 40 metų. Šiemet taip pat sueina 30 metų, kai Alice Stephens įkūrė moterų chorą, kuris davė eilę koncertų Orchestra Hall ir dalyvavo lietuviškuose parengimuose ne tik Chicagoje, bet ir kituose miestuose.

Šiuo metu Alice Stephens tebeprofesoruoja Conservatory College of Music, Marijos aukštesniojoje mokykloje ir vadovauja Chicagos lietuvių operos moterų chorui.

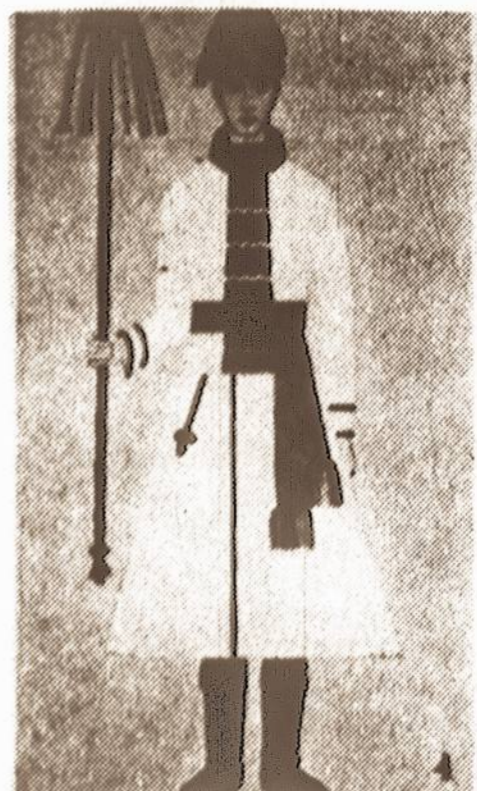
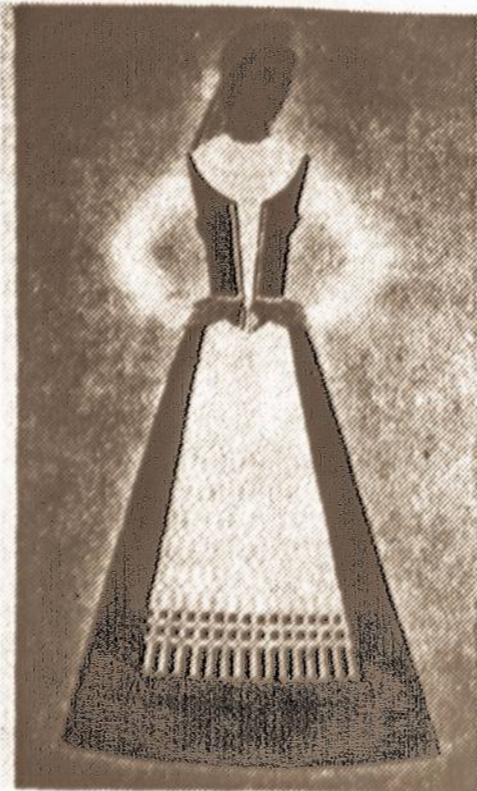
CICERO, ILL. Vasario 16 minėjime dalyvavo ir jaunimas. Kalba jaunuolis P. Laniauskas.

CARPENTERED
**CABINET
MAKER**
CUSTOM BUILT
CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING
- FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

STILIZUOTI DAINŲ ŠVENTĖS kostiumų eskizai, sukurti Lietuvos dailininkų - Reginos Songailaitės ir Juozo Balčikonio. 1 - žemaitės, 2 - dzūkų, 3 - aukštaitės, 4 - kvieslio aukštaitės, 5 - svačios aukštaitės, 6 - sūduvietės, 7 - sūduviečio, 8 - svačios sūduvietės. Šie eskizai paruošti dainų šventės šokėjams.

DAINŲ ŠVENTĖ

Tęsinys iš 1 psl.

Antroje dalyje ("Subatvakaryje") bus atliekami pasilinksminimo, arba, kaip dabar priimta vadinti, pramoginiai šokiai. Joje pagyvenę žmonės šoks tokį šokį, koks buvo šokamas prieš 30 - 40 metų, jaunimas - dabartinį, o vaikai - specialiai sukurtą, remiantis lietuviškos choreografijos elementais, šiuolaikinį šokį.

Muzikinėje pertraukoje pasirodys pučiamųjų orkestrai. Jie gros žygiuodami, įvairiai persigrupuodami.

Pačioje ilgiausioje, trečiojoje dalyje matysime lietuvių vestuvinius šokius, išreiškiančius Lietuvos gyvenimą.

Programos pabaigoje šokėjai choreografinėmis priemonėmis linkės ilgiausių metų visiems šventės dalyviams.

Dainų šventė - renginys, kuriame atskiro kolektyvo veidas susinivelluoja, išstipsta bendroje masėje. Gal šioje šventėje bus rasta forma, kaip parodyti atskirų atlikėjų, ansamblių pasiekimus?

Be abejonės, dainų šventėje tam tikra prasme pranyksta atskiras kolektyvas, bet nedingsta jo pasiekimai. Stiprus kolektyvas nepraranda savo meninės jėgos, o silpnesnis pasistengia, pakyla. Prieš prasidedant jungtinėms repeticijoms, vyks chorų, šokių kolektyvų bei orkestrų varžybos, kuriose bus išaiškinti geriausi Lietuvos meno saviveiklos kolektyvai. Dainų dieną įvyks šventės dalyvių eisena į Vingio parką. Ji irgi skatins kiekvieno miesto bei rajono delegaciją parodyti savo pasiekimus, savitą veidą.

Ar nekyla abejonų dėl paties šventės pavadinimo, - juk joje dalyvaus ir muzikantai, ir liaudies bei pramoginių šokių atlikėjai, o visas renginys vadinamas tik dainų šventės vardu. Ar netikslinga į tokios šventės programą įtraukti ir kitas saviveiklininkų kultivuojamas meno sritis: raudas, sutartines, liaudies teatrų spektaklius, ta proga surengti liaudies menininkų parodas?

Dėl pavadinimo abejonų nekyla. Dainų šventės pavadinimas atsirado tuomet, kai jose dalyvaudavo vien chorai. Vėliau šventės programa praturtėjo, tačiau tradicinis pavadinimas liko, nes ir pati dainų šventė jau tapo tradicija.

Į ankstesnių dainų švenčių programą jau buvo bandyta įtraukti ir dramos kolektyvų, liaudies teatrų, meninių grupių, skaitovų pasirodymus. Tačiau pavieniai kolektyvai šio masinio renginio metu nesusilaukia didesnio dėmesio, paskęsta didžiosios šventės pasirodymo sraute. Todėl dabar šie kolektyvai į šventės programą neįjungiami.

Festivaliai kituose Lietuvos miestuose

Gerokai prieš šventę organizuojami atskiri jų festivaliai, konkursai. Natūralios atrankos keliu išliko Lietuvos liaudies dailės parodos. Tokiai parodai intensyviai ruošiamasi ir šiuo metu.

Dainų šventė vyks Vilniuje, ta prasme kiti miestai bus lyg ir nukriausti. Ar panašios šventės, žinoma, mažesniu, vietiniu mastu, prieš ar po respublikinės šventės, vyks ir Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje bei kituose miestuose?

Šiais metais dainų šventės bus surengtos visuose miestuose ir rajonuose. Jungtinių ansamblių šventė įvyks ir Kaune, Dainų slėnyje. Be to, jau tapo tradicija rengti šventes, kuriose dalyvauja ne tik vieno miesto, rajono saviveiklininkai, bet ir aplinkinių rajonų kolektyvai. Tai Klaipėdos jūros šventė, Žemaičių festivalis Plateliuose, Draugystės šventės Trakuose ir Zarasuose. Pernai Alytuje įvyko eksperimentinė šokių dienos šventė, kuri buvo tarsi sumažintas dainų šventės modelis. Šiais metais tokios šventės įvyks Anykščiuose ir Kretingoje.

Kai kurie meno saviveiklos kolektyvai, ruošdamiesi dainų šventei, įdeda tikrai daug šventei, įdeda tikrai daug darbo ir pastangų, bet šventė praeina, ir tuo viskas baigiasi. Ar numatoma kas daryti, kad šios dainų šventės turėtų ir išliekamąją vertę jau nekalbant apie šventės įamžinimą - stambesnę dokumentinį kino filmą?

Šventė privalo baigtis, nes visų laukia kitas darbas, bet, jei pasibaigus, lieka kūrybos impulsas, naujas repertuaras, patirtis, įspūdis - visa tai ir dar daug kas, ir yra išliekamoji vertybė.

Išliekamąją vertę turi ir tas kondensuotas idėjinis, meninis įspūdis, kurį patiria žiūrovas ir klausytojas. Tokio renginio pėdsakai išlieka ilgam. Pačios dainų šventės koncertas įrašomas į kino juostą. Kitas reikalas, kad filmui apie ankstesnes šventes, nei dokumentine, nei menine prasme dainų švenčių visai neatspindi. Tikėtis, kad filmas apie šią šventę bus pats įspūdingiausias.

JIS PRISIKĖLĖ!

Kelkis ir tu, žmogau! Žitūrėk kaip Saulė teka ir jūra banguoja. Be tavo rankų pagalbos žemė atsuka savo šonus į saulę, gauti jos šilumos ir maisto savo augmenims gyvūnams, kartu ir tau.

Žitūrėk, kaip auga medžiai, kaip žaliuoja lankos, kaip įvairiausiais žiedais pasipuošusios gėlės... Vis tai tau, žmogau!

Ar tu kada pagalvojai, kad viską tą gauni dovanai? Ar tau neatina į galvą mintis padėkoti tam "inžinieriui" kuris tą viską taip gražiai tau sutvarkė?

Ar tu pažįsti save? Atsisotok prieš gamtos veidrodį ir pažvelk į save. Tu pamatysi niekšingiausią sutvėrimą žemėje.

Tu atmetei gerą, o pasirinkai blogą? Tu atmetei Kristaus mokslą, o pasirinkai sekti diktatorių. Tu sunaikinai gėles, derlinguosius laukus, sunaikinai miestus, kaimus, tu sunaikinai viską - ką tau gamta davė dovanai.

Štai kodėl aš tave vadinu niekšingiausiu sutvėrimu žemėje! Velykoms tu neisi į bažnyčią pagerbti prisikėlusio Kristaus. Kristus tau - ne diktatorius, o tu garbini tik diktatorių. Bet Kristaus mokslas tinka ir tau: - mylėk savo artimą kaip pats save.

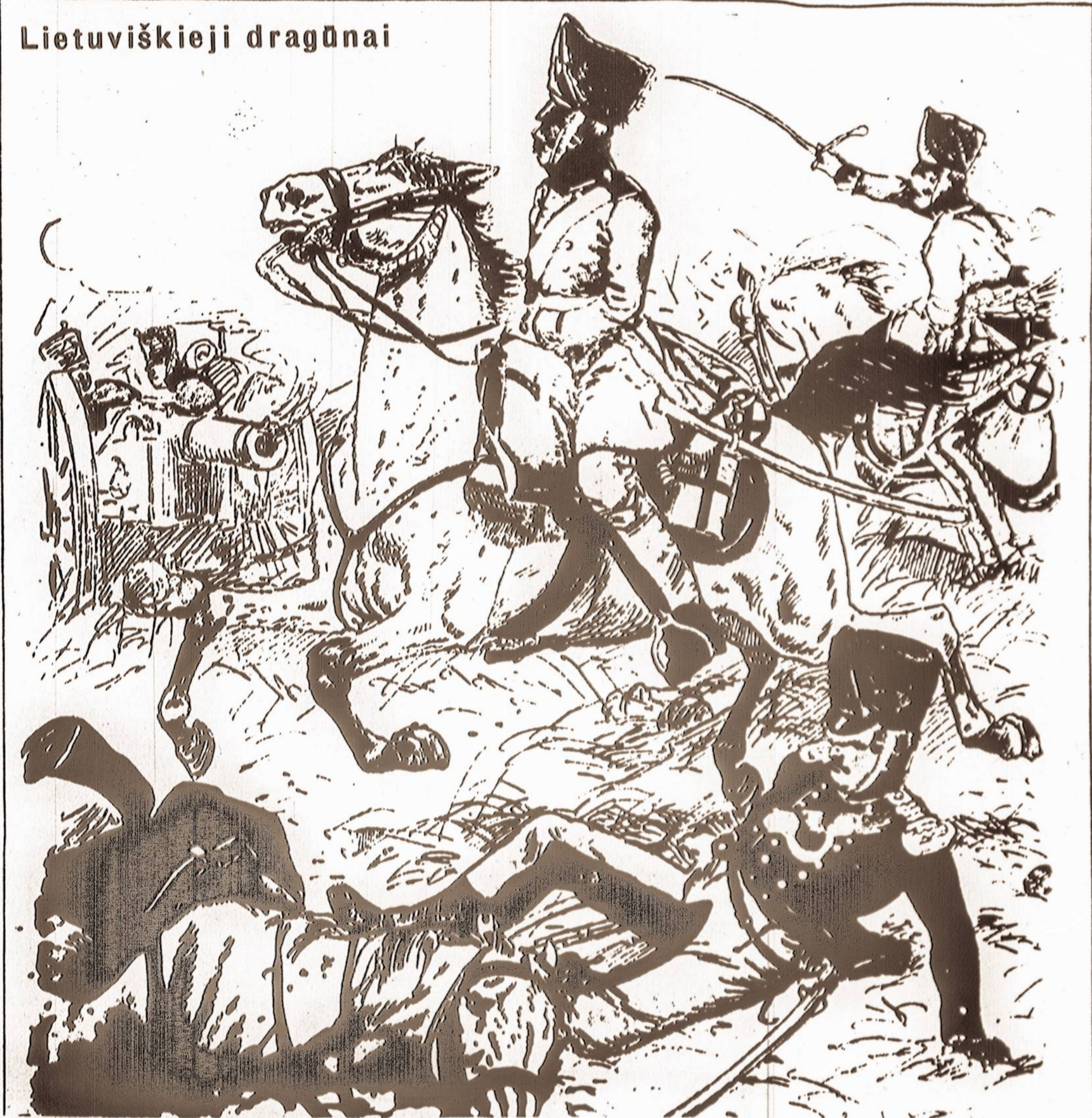
Kartą turtingas žmogus paklausė Kristų: Viešpatie, pasakyk man, ką aš turiu daryti, kad būčiau išganytas? - Kristus atsakė: - Išdalink savo turtus beturčiams ir eik su manim.

Šie Kristaus žodžiai, tau žmogau, atsimušė, kaip žirniai į sieną, tu jų dėl savo gobštumo negirdėjai...

Tu savo turtų beturčiams nedalinai. Priešingai, tu grobi jų namus, žemę, iš jų atimi paskutinį duonos kąsnį. Tu besotis, niekšingiausias sutvėrimas žemėje! Tau nėra nieko švento, tau visa gyvybė ir žmogus atsirado iš nieko, ir kaip tokius, su ramia širdimi naikini. Mūsų šalis Lietuva tau buvo krislas akyje, nes ten buvo pilni aruodai maisto. Žallavo laukai, trobesiai švietė, kai kurie jau blizgančiais stogais. Ten čiulba vyturėlis, kukuoja gegutė. Žmonės savoje tėvynėje buvo patenkinti. Tu, pagalba ginklų, įsibriovei ir viską sunaikinai. Kad nenumirtų badu paskutinis jos žmogus, tu šaukiais į pasaulį maldaudamas duonos. Gaval. Žmogau, dar kartą tiesa tau sako, atsisotok prieš gamtos veidrodį ir pažvelk į save.

J. ŠIAUČIONAS

Lietuviškieji dragūnai

1725 metais Prūsijos armijoje buvo išformuotas Šeštasis dragūnų — raitųjų kovotojų — pulkas ir sukurtas Lietuviškųjų dragūnų pulkas. 1806 metais, prasidėjus Napoleono karams, pulkas stovėjo Bačkove, 1812 metais — kovėsi Rusijos platybėse. 1813 metais Prūsija sudarė bendros kovos sutartį su Rusija, Lietuviškųjų dragūnų pulkas sėkmingai kovojo su besitraukiančia prancūzų armija Gross Goerschene, Bautzen, prie Kazbacho, kur pagrobė tris prancūzų patrankas. Karo kampaniją lietuviškieji dragūnai baigė Lelpzige ir buvo pagerbti už narsumą.

Pulko kareiviai ir puskarininkiai dėvėjo ilgus mėlynus lietuviškus švarkus (Litewka), papuoštus dviem eilėmis sidabrinų sagų ir baltais juosiamaisiais diržais bei perpečėmis. Karininkai vilkėno tos pat spalvos trumpus švarkus, koletus. Tokio pat sukirpimo žalios spalvos koletus su baltais antpečiais ir juodomis perpečėmis dėvėjo dragūnų pulko savanoriai medžiotojai.

Šis karinis dalinys veikė iki pirmojo pasaulinio karo.

Nežinomo autoriaus piešinio viduryje pavaizduotas lietuvis dragūnas, kareivis, dešinėje — pulko karininkas, o nukritęs nuo arklio — savanoris medžiotojas.

Vilniaus švityryje V. ŠARŪNAS

Naujos knygos

ALBERTO LAURINČIUKO
"JUODASIS KRAUJAS". Iš-
leido Vagos leidykla Vil-
niuje, 15,000 tiražu.

Autorius apie savo kelionę
į Afriką įžangoje rašo:

Grįžtant iš antros kelio-
nės po Afrikos šalis, Dar-
danelų sąsiauryje į mūsų
laivo šoną aštria surūdiju-
sia nosimi įsivėžė vienas
graikų laivas. Pro padarytą
skylę lengvai galėjo išlįsti
Kongo dramblys.

Pasigirdo tęsiamas, aš-
trus kerpamos geležies
garsas. Laivas pradėjo
svirtį į šoną. Turkijos
kranto žiburiai ėmė grimzti.
Paskui laivas pasviro į
kitą šoną, ir žiburiai šoktel-
lėjo aukštyn. Sustaugė van-
dens pavojaus sirenos...

Tuo metu stovėjau atsirė-
męs į bortą ir žiūrėjau į
juodą vandens paviršių, ku-
riame žaidė netolimo kranto
šviesų atspindžiai. Prieš
susidūrimą girdėjau du ner-
vingus mūsų laivo signalus,
bet argi galėjo man į galvą
ateiti mintis, kad tai mūsų
kapitonas stengiasi išvengti
judėjimo taisyklių nesilaik-
kančio, priešais plaukiančio
laivo smūgio? Mano jau-
drintoje vaizduotėje mirgėjo
Afrikoje matyti vaizdai.
Mintyse dar kartą vaikščio-
jau aplink piramides ir ter-
mitų bokštus, žiūrėjau į bė-
gančias antilopes ir milžiną
baobabą, lipau į Kilimand-
žaro kalną ir kritau kartu
su Viktorijos krioklio van-
deniu...

...Smūgio į mūsų laivą ir
sirenų sugrąžintas į realy-
bė, nuskubėjau žemyn pa-
siimti filmų juostų ir kelio-
nės užrašų. Kajutė, kurioje
gyvenau, nenukentėjo, užtat
dvi gretimos buvo sumaltos.
Vėl užlipau ant denio. Čia
buvo didelis sujūdimas. Ke-
leiviai rįšosi gelbėjimosi
juostas, jūreiviai ruošėsi
nuleisti gelbėjimo valtį.
Man dingtelėjo absurdiška
mintis — savo būsimą kny-
gą apie Afriką pradėsiu
taip: "Laivas nuskendo, o
mes išplaukėm į krantą..."

Tačiau laivas nenuskendo.
Skylė buvo pramušta virš
vandens lygio. Nė viena
banga nepašoko iki padary-
tos kiaurymės, į laivą ne-
pateko nė vienas vandens
lašas.

Laivas, vežęs mus į
Tėvynę, dabar suremontuo-
tas ir vėl raižo jūrų ir van-
denynų bangas.

ALBERTAS LAURINČIUKAS

Netikėk pavasariui

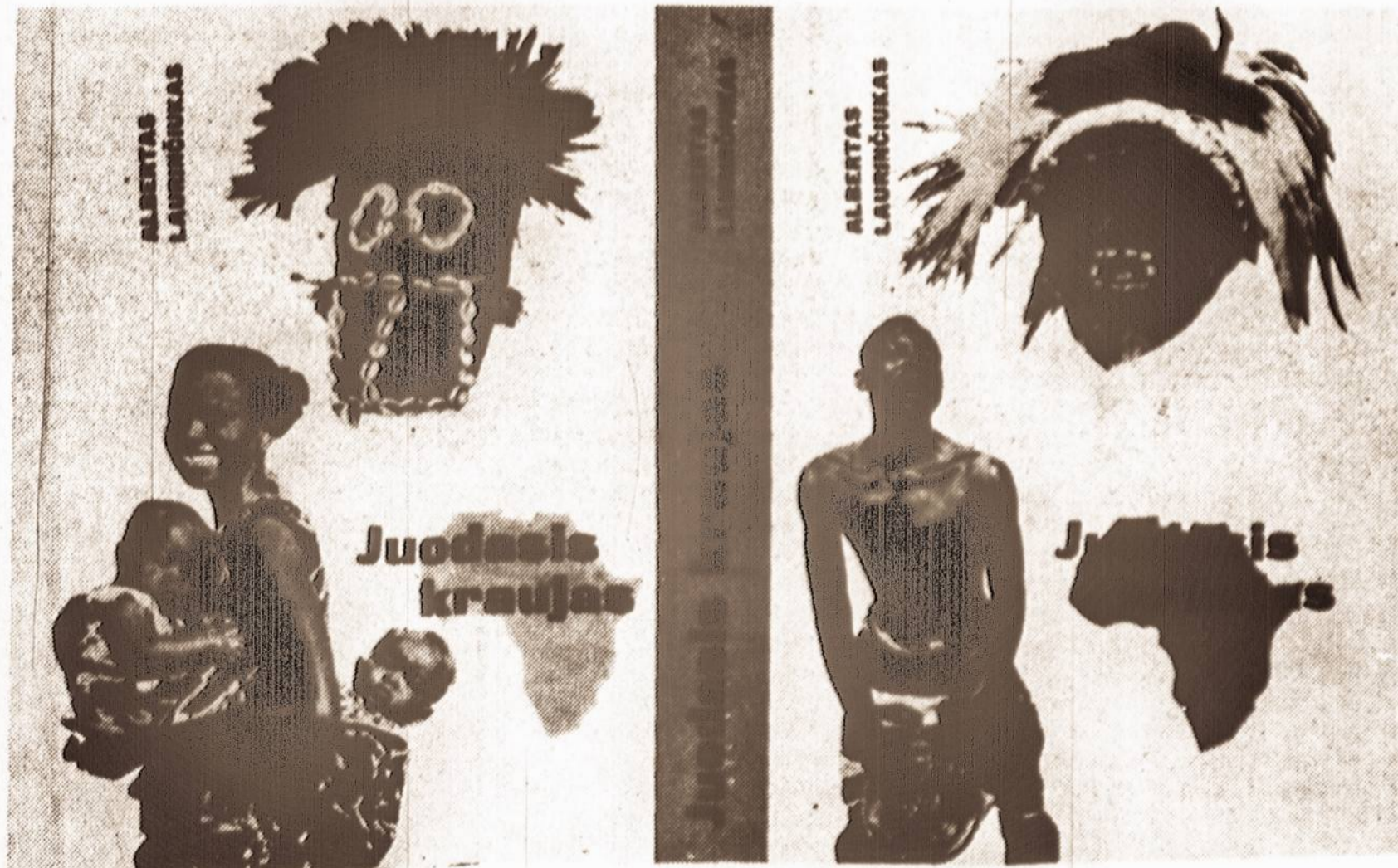
Širdie, tu netikėdi niekam,
Net ir pavasariui jaunam,
Kai dėl tavęs jisai paliepia
Staiga pražyst visiems žiedams.

Ir slėnyje miegojė vėjai
Pakyla lėkti virš kalnų,
Ir tau klausyti nereikėjo
Svajingų vakaro dainų.

Nors žodžiai jo žvaigždėm spindėtų
Ir žmonės keltų iš kapų,
Tu neik pavasario lydėti
Alyvų žydinčių taku.

Kai pamosuos tau pro langelį
Jazmino baltojo žiedais
Ir uždainuos, tave jis gali
Nebepagydomai sužeist.

GRAŽINA TULAUSKAITĖ

Alberto Laurinčiuko knygos "JUODASIS KRAUJAS" viršelio aplankas.

NUOMONĖS

LIETUVIŲ KUNIGŲ VERGIJA, O NE TRAGEDIJA

MONTAS AUKŠTIKALNIS

Dėl Dirvoje tilpusių straipsnių apie mūsų kunigų "tragedijas" reikia pastebėti, kad ne lietuvių visuomenė ir ne bendruomenė yra kalta, kad lietuviai kunigai neskiriami į jiems pelnytą vietą, o jų pačių neribotas nuolaidumas, nemokėjimas ir nesugebėjimas ginti savo teisių.

Lietuviai, galima sakyti net per daug gerbia savo kunigus, bet kaip gyvenimas rodo, ne visi kunigai gerbia savo tautą — lietuvius. Štai faktai:

Kai kurie mūsų kunigai šeštadieninėse mokyklose, kaip prel. M. Krupavičius rašė, tyčiojasi iš vaikų, turinčių lietuviškus vardus bei pašiepia tėvus, kurie lietuviškai su jais namie kalbasi.

Yra Chicagoje kunigų, kurie gėdinasi, kad jie yra lietuviai, kad Chicagos lietuviai kovoja už savo teises, jų pačių pinigais nupirktose kapinėse, kad jų laidojami tėvai nebūtų žeminami ir mėtomai, kaip gyvuliai, į duobę. Net savo žirgelius kilnūs lietuviai laidodavo didesne pagarba, negu dabar automatiškai laiduoja savo tėvus.

Kiti mūsų kunigai nuplėšia nuo lietuvių pinigais pastatytų bažnyčių tautinius papuošimus. Reikia įsivaizduoti įžulumą dvasiniai sumenkėjusio žmogaus — tokio kunigo, kuris jau pats savęs bodisi.

Kiti kunigai iš lietuvių surinktų pinigų stato nukankintai Lietuvai paminklą. Kur? Vatikano rūsy, kur yra susikaupe mūsų nužudytų didvyrių, nukankintų motinų ir vaikų daugiau kraujo, negu jūrose vandens.

Vienas kunigas gyrėsi net spaudoje, kad vietinis vyskupas padarė jam didelę malonę: kadangi vaikučiai jau buvo paruošti, "kad dar šį kartą" — leis jiems atlikti išpažintį lietuviškai.

Reikia suprasti lietuvių vaikų dvasinį sąmyšį, kai jie namie kalba lietuviškai, o išpažintį turi atlikti angliškai, pas lietuvių kunigą, kuris meldžiasi lotyniškai, o dabar jau angliškai.

Išaugęs toks jaunuolis, negali būti ne tik tikras lietuvis, bet ir kilnus žmogus. Jo asmenybėje nebus tikros doros nei tautinio kilnumo. Jis jausis sužalotas, mustojęs pats savęs ir praradęs gamtos įkvėptą ir nieku kitu ne-

pakeičiamą amžinumą, o naujo nepriėmęs. Juk gamtos gėlėlės niekas nedrįstų nudažyti kita spalva. Tai kodėl žmogus — lietuvis turi, dėl kieno nors pikty užgaidų, keisti savo dvasinę būseną, kuri juk yra daug brangesnė už gėlėlės spalvą?!

Dabar mes turim 123 lietuviškas parapijas, iš kurių 22 jau atiduotos kitiems. Jeigu lietuviai kunigai būtų gerai susiorganizavę ir prieš tokią savališką arių vyskupų elgimąsi, protestuotų, mūsų pinigais pastatytų bažnyčių vyskupa nedalintų kitiems! Tas "įstatymas", kai bažnyčios yra vyskupo nuosavybė, nėra įstatymas, bet užsilikęs kryžiuotiškas Vatikano mūsų tautos turto plėšimas!

Iš šių pavyzdžių matyti, kad daugumoje mūsų kunigai negina mūsų tautos reikalų, net ir savo asmeniškų. Dabar pažiūrėkim ir kitaip. Jeigu lietuviai kunigai, visi kaip vienas, protestuotų ir paduotų skundą Vatikanui prieš šią nuožmią neteisę ir jeigu Vatikanas jų vieningo protesto nepaklaustytų, tai jie visi, su savo parapijonais, galėtų paskelbti, kad mūsų bažnyčios yra tautinės — nepriklausomos nuo popiežiaus. Tada mūsų kunigai neturėtų tragedijos. Jie būtų gerai aprūpinti ir būtų savo šeiminiškais. Jiems nereikėtų laukti malonės iš kokio nors lenkmano ar airio vyskupo.

Tegu skaitytojas nemano, kad aš nežinau kunigų bėsalyginio klusnumo jų vyresniesiems. Bet klusnumas tik tuomet duoda gėrį, kai jis einą iš teisingo šaltinio. Šiuo atveju reikia visu griežtumu kovoti ir save gerbti. Kas savęs negerbia, tai kaip jį kiti gerbs?

Dar vienas dvasinės vergijos ženklas. Vien Baltimorės prelatas, pririnkęs iš lietuvių parapijos milijoną dolerių, juos nusiuntė Vatikanui. O kiek kiti kunigai siūnčia pinigų Vatikanui, kuriam jų visai nereikia, nes ir taip jis nežino kur dėti aukso kalnų, ant kurių jis baigia nykti... Kodėl mūsų kunigai negali panaudoti iš lietuvių surinktų pinigų savo reikalams: senelių priežiūrai ir padėti vargstantiems. Taigi mūsų kunigų tragedija yra jų pačių kaltė ir atsidasymas blogai valiai.

St. Petesburg, Fla. lietuvių veikla

Sekmadienį, vasario 22 susirinko virš 300 lietuvių, ne vien iš St. Petersburgo, bet iš Delray Beach, Daytona Beach ir Miami, Floridos.

Salė ir stalai buvo gražiai papuošti. Vienos lietuvių šeimos jauniejai stalams pagamino didžiulius trispalvius žiedus.

Po pietų prasidėjo kalbos. Pirmasis kalbėtojas teisėjas Žuris, buvęs chicagietis. Baigdamas kalbą paprašė aukų. Surinkta virš \$500.

Eleonora Daknienė klausytojus sužadino paskaitydama Brazdžionio patriotinę poeziją.

Kalbėjo St. Petersburgo Amerikos Latvių Klubo pirmininkas Zorbs. Jis priminė, jog lietuviai ir latviai glaudžiai veikia, nes ir vienu ir kitu gyvenimo proble-

mos ir tautos reikalai yra labai panašūs. Pažymėjo, kad net ir latvių jaunimas renkasi netoli Ann Arbor, Michigan, į nuosavus 270 akrų laukus, netoli lietuvių jaunimo vasarojančio Dainavoj.

Kalbėjo Amerikos Lietuvių Klubo narys Rulys. Jis pabrėžė, kad gražiausias Lietuvos žydėjimo laikotarpis buvo nuo 1918 iki 1940 m. Kalbėjo V. Šimkus. Jis priminė, kad jo tėvas čia (St. Petersburg) miręs prieš šešis metus.

St. Petersburg'o mišrus lietuvių choras, dirguojamas M. Stanio ir akompanuojant Tamulaičiui, jauningai dainavo "Kur Dangus Ugnim Liepsnoja". Vyrų Choras dainavo "Kur Žydi Jasminali" "Vaikščiokau" ir "Kelkis, lietuvi".

Poetas V. Reimeris Indijos Laureatas

Lietuvos poetas Vacys Reimeris, Gimtojo Krašto redaktorius, visuomenės, mokslo ir meno veikėjas tapo pirmaisiais Indijos Džavaharlalo Neru premijos laureatais. Ši premija, kuri nuo šiol kasmet bus skiriama už nuopelnus stiprinant Indijos ir Tarybų Sąjungos draugystę ir bendradarbiavimą, lietuvių poetui, paskirta už parašytus eilėraščius apie Indiją.

Gavęs premiją Reimeris pareiškė: Indijoje kaip turistai lankiausi prieš keturiolika metų. Grįžęs ir suelliauvau savo įspūdžius knygėlėje "Prie baltojo Tadžo". Esu laimingas, kad ši maža knygėlė pelnė man tokį didelį apdovanojimą.

Vacys Reimeris kartu su kitais Džavaharlalo Neru premijos laureatais, buvo Indijos vyriausybės svečias. Grįžęs į Lietuvą žada eilėmis (o gal ir proza) papasakoti apie tą egzotišką, dide-

lių kontrastų ir nuostabios dvasios žmonių kraštą.

-- Antrą kartą buvau todėl, kad buvau pirmą kartą, -- taip Lietuvos Rašytojų klubo svečiams Vacys Reimeris pradėjo įdomų pasakojimą apie kelionę į Indiją. Ten poetą antrą kartą navedė eilėraščių rinkinys "Prie baltojo Tadžo", apdovanotas tradicine Džavaharlalo Neru premija. Pateikdamas daug vaizdinės medžiagos, V. Reimeris supažindino klausytojus su tais tolimosios šalies pasikeitimais, kurie įvyko per keliolika metų ekonominiame gyvenime, žmonių sąmonėje.

Anykščiuose lankėsi liaudies rašytojas Juozas Baluškis, kuris gausiems gerbėjams papasakojo apie savo kūrybinius planus, išleistas knygas, atsakė klausimus.

PETER'S Sav.
Bar & Grill PETRAS KADAS

Jauki vieta įvairūs gėrimai. Graži salė pobūviams bei susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATŠILANKANT

459 Grand Street Brooklyn, N. Y. 11211 Telefonas: EVERgreen 4-8698

Deklamavo jaunutė Rūta Jurgėlaitė. "Tris Seseles" ir jaunesnioji seselė Lenu- tė Jurgėlaitė "Lietuva Brangi".

Buvo saulėta smagi diena termometras rodė 70°F. J.A.B. Zephyrhills, Florida

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Pernai Kaune pradėjo veikti Širdies ir kraujagyslių fiziologijos ir patologijos mokslinio tyrimo — Kardiologijos institutas. Tarybų S-gos ribose prie aukštosios medicinos mokyklos tai pirmasis toks institutas. Jam vadovauja profesorius Zigmū Januškevičius, pernai Amerikoje praleidęs 3 mėnesius laiko skaitydamas paskaitas žymiausiose medicinos mokslų įstaigose nuo Maine iki Kalifornijos ir kitų valstybių Širdies ligų specialistams jas skaitė: Bostone, New Yorke, Philadelphijoje, Chicagoje, Kalifornijos miestuose ir Pietinėse valstybėse.

Platus pasikalbėjimas ir jo paskaitų turinio dalis tilpo ir Vienybėje.

Po to Januškevičius lankėsi daugelyje kitų valstybių. Neseniai Lietuvos laikraštiniukas Švyturio bendradarbis Juozas Jurevičius ilgesniame pasikalbėjime patiria daug įdomaus, ypač kai paklausia apie kauniečių Adomą Venckų, kuris jau buvo septynis kartus miręs ir prof. Januškevičiaus vadovaujamosios įstaigos gydytojų — specialistų atgaivintas.

Paklaustas, kodėl naujasis kardiologijos centras įkurtas Kaune, atsakė:

— Tarybų šalyje yra labai daug aukštųjų medicinos mokyklų ir daug pagarsėjusių medikų kolektyvų. Tačiau Kaunas gal ir išsiskiria: čia visas būrys medicinos mokslininkų, kurie vis labiau garsėja drąsiais ieškojimais. Kas nėra girdėjęs jauno akademiko profesorius Jurgio Brėdikio arba puikaus reumato specialisto profesorius Juozo Kupčinsko, jaunų medicinos daktarų bei profesorių Prano Šnipo, Alos Lukoševičiūtės, Aldonos Baubienės, Giršos Vitenšteinol Galėčiaus pateikti išties puikių specialistų sąrašą.

— Mokslškai tirdami širdį ir centrinę nervų sistemą, mes, kauniečiai, jau seniai dirbame išvien su biofizikais, inžinieriais, matematikais. Pavyzdžiui, vienas mūsų ir inžinierių bendro kūrybinio darbo vaisių yra matematinė infarkto diagnostika. Kauniečių aparatūra pasižymi tikslumu, nustato tikslią infarkto lokalizaciją.

— Kaip žinia, ištikus infarktui, brangi kiekviena minutė. Vienas naujojo instituto uždavinių sukurti Kaune nuolatinių diagnostinių miokardo infarkto centrą, kuriame būtų diagnostinių duomenų teleperdavimas ir skaičiavimas elektronine technika.

Klausimas: — Žmonės jau ir dabar plačiai kalba, kad Kauno medikai neretai tiesiog iš numirusių prikelia. Man pačiam teko susipažinti su 67 metų amžiaus kauniečiu, kuris prieš trejus metus 7 kartus buvo išgelbėtas po klinikinės mirties. Ir šiandien jis tebėra žvalus, puikiai jaučiasi.

Z. Januškevičius: Tai mums žinomas Vydmūno alėjos gyventojas Adomas Venckus. Tokių, kaip žmonės sako, iš numirusių atgaivintų, Kauno kardiologai gali nurodyti nemaža. Dabar maždaug kas trečias žmogus po klinikinės mirties iš mūsų klinikų laimingai sugrįžta į namiškių glėbį. Apskritai mirtingumą nuo miokardo infarkto mums pavyko sumažinti, palyginus su kitomis specializuotomis klinikomis, mažiausiai du kartus.

Reanimacijos arba, kitaip sakant, iš klinikinės mirties atgaivinimo problemos mūsų mokslinio tyrimo institute irgi užims deramą vietą.

Klausimas: Mūsų pokalbyje nuolat linkniuojamas infarktas. Ar jį laikote priešų Nr. 1?

Z. Januškevičius: Ką ir kalbėti: infarktas — itin kląstingas priešas. Dažnas žmogus, ypač jeigu jam daugiau kaip 50 metų, mediką klausia: "Ar galima kaip nors nuo infarkto išsisukti?" Nuo infarkto žūna labai daug žmonių net pačiame fizinių ir kūrybinių jėgų žydėjime. Miokardo infarkto problemos ir ateityje užims itin svarbią vietą mūsų mokslinio tyrimo darbo akiratyje.

Norėdami priešą nugalėti, stengiamės jį geriau pažinti, mokslškai tirsime jo priežastis.

Prie mūsų svarbiausių problemų priklauso ir elektrinis širdies stimuliavimas. Tai ne tik žmonių operatyvus gelbėjimas iš klinikinės mirties, bet ir ligonių širdies ritmo stimuliavimas elektros srove, kai jis visiškai sutrikęs arba pernelyg lėtas. Tam tikri mechanizmai, kuriuos mes vadiname ritmo vadovais, išbandyti praktiškai. Tais atvejais, kai neveikia vaistai, efektinga taikyti elektrinį stimuliavimą. Kauniečių sukonstruoti ritmo vadovai gerai pasirodė, dabar jų turime kelių rūšių. Belieka stengtis, kad tokius širdies talkininkus būtų imta gaminti masiškai. Jie

ilgiems metams išsaugotų daugelį širdies ligonių nuo priešlaikinės mirties.

Klausimas: Po tokio optimistiško atsakymo priminsiu nelabai optimistišką faktą: dabar ekonomiškai išsivysčiusiuose kraštuose maždaug kas penktas vyras, turįs daugiau kaip 45 metus, miršta nuo širdies ir kraujagyslių ligų, kas septintas — nuo galvos smegenų kraujagyslių sutrikimo, o infarktas, apie kurį čia buvo nemaža kalbėta, plaka žmoniją tarsi epideminė rykštė. Medicinos progresas ne visur lydi sėkmę. Štai absoliuti dauguma pacientų, kuriems įvairių šalių klinikose buvo persodinta svetima širdis, visiškai neilgam pratęse gyvenimą, išmirė vienas po kito.

Z. Januškevičius: O jūs, gerbiamieji žurnalistai, labiau domėkitės ne šita, o kita statistika: kiek per kaupą suvalgoma, kiek be reikalo prisinervinama, pervargstama, persirūkoma! Nesaikingumas, žalingi įpročiai ir yra daugybės tragiškų padarinių priežastys. Reikia be gailėsčio ir atlaidumo pulsti tas priežastis. Ir paprastai, žmogiškai, savo jėgomis, ir mokslškai, panaudojant turimų priemonių arsenalą.

Klausimas: Ar vis Kardiologijos instituto veikla bazuosis Kaune?

Z. Januškevičius: Turėsime skyrių Palangoje. Kaip žinia, mūsų pajūrio kurortas kasmet įgyja tūkstančius gerbėjų. Iki šiol dar mokslškai neištirta, kaip Palangos kurortas veikia sirgusius širdies-kraujagyslių ligomis. Institutas susikūrė vietoj iki šiol veikusių Kauno medicinos instituto mokslinio tyrimo laboratorijų. Visa mūsų veikla iš esmės bus skirta hipertoninės ligos, tyrimų, diagnostikos ir gydymo priemonių, širdies elektrinio stimuliavimo ir defibriliacijos principų tyrimui ir tobulinimui, kovai su reumatu ir alerginiais susirgimais. Toliau kursime šiuolaikinę medicinę aparatūrą. Ketiname pasikliauti ne vien savo pasiekimais, patirtimi, ryžtu ir drąsa, bet visame pasaulyje besikaupiančių žinių gausumu.

Jėgų turime. Jos auga ir augs. Mes stengiamės surasti geriausią išeitį kiekvieną sunkią valandą. Stengiamės, kad širdis plaktų kuo ilgiau, kad mūsų eros žmogus maksimaliai pasinaudotų organizmo potencialiomis galimybėmis ilgai gyventi.

Senoviški lietuvių valgiai

UKMERGĖS RAJONAS

Ukmergėje įvyko lietuviškų valgių konkursas. Jubiliejinis, 25-asis. Linksmi, vaišingi ukmergiečiai šį konkursą pavertė gražia etnografinė vakarone. Mažai kur išvysi tokį nuostabią šventę. Dvidešimt šeštos rajono moterų tarybos paruošė net 584 valgius ir gėrimus.

RUGŠTIS

Užplikau ruginius miltus ir šiltai laikau. Į tą patį indą pridedu laukinių obuoliukų. Dedu truputį cukraus. Po trijų — keturių dienų rūgštį nukošiu. Vartojame vietoje gėrimų.
P. MORKŪNAITĖ

MACIUKAI

Paimu kepenis, plaučius, inkstus, širdį. Viską išverdu, sukapoju, pridedu druskos, pipirų, svogūnų, lauro lapelių. Viską gerai išmaišau, sudedu į avies pilvo plėvę, susuku ir kišu į krosnį.
O. ŽIŽIENĖ

KIŠKIŲ KEPSNELIAI

Duoninę tešlą užminkau kvietiniais miltais. Padarau bandutes ir jas kepu keptuvėje. Padažui išverdu smulkiai supiaustytą bulvę, užpilu saldžią grietinėlę, sumaišau ir užpilu spirgučiais.
E. GRISKEVIČIENĖ
iš Šventupio

BUROKŲ KAROSAI

Supiaustau raugintus burokus. Juos verdu, pridėjusi svogūnų, pipirų. Paimu silkę, užplikau išvirtais burokais, ir karštą sutrinu. Burokų karosus valgome su duona ar bulvėmis.
O. SABULIENĖ
iš Radiškių

METŲ VIRTINIAI

Užminkau rupių miltų tešlą, iškočioju didelius blynus. Pagaminu paprastą bulvių košę, į kurią dedu sutrintų mėtų, išmaišau. Po to gaminu virtinukus. Mėtų virtinukus valgome, užsipildamos spirgučiais.
I. PILIPONIENĖ
iš Tulpiakemio

GRISTINIAI

Paimu 1 kvortą žirnių ir pusę šaukštelio druskos. Žirnius išverdu, pridedu 3 galvutes svogūnų, žiupsnelį pipirų ir viską sugrūdū. Iš tos masės padarau kiaušinio didumo rutuliukus.
E. BITAUTIENĖ

MĖTU ALUS

Paskrudinu duoną ir ją užpilu šaltu virintu vandeniui. Viskas pastovi 24 valandas. Verdanciu vandeniu užplikau sauja mėtų. Dedu medaus, cukraus ir mielių. Kai alus pradeda putoti, išpilstau į butelius.
L. KASELIENĖ
iš Tulpiakemio

Vyresnės šeimininkės rūpestingai paruošia svečiams stailę, o joms padeda jaunesnės dukros.

BUŠMAKAI

Nulupu šutintas bulves, jas sugrūdū, pagal skonį įdedu druskos ir su miltais pakočioju. Įdarui sukapoju arba sumalu džiovintus grybus,

pridedu svogūnų, pipirų, druskos. Įdarą įvynioju į iškočiotą tešlą. Bušmakus kepame orkaitėje arba krosnyje.

Z. RINKEVIČIENĖ
iš Sieskų

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

SPORTO DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

S. Amerikos liet. sporto veikėjai kovo 14-15 buvo suvažiavę į Detroitą apsvaistinti šios gana nevelklos mūsų kultūrinės šakos veiklos problemų. Sporto veikla, kuri čia veikė per 20 metų yra padariusi ne pažangą, vis ieško įspilietinimo, tačiau jo neranda politika ir tarpusavio barniais besimaitinančių garsių veikėjų tarpe.

Suvažiavimas buvo gana menkas -- nepilnai 30 dalyvių. Daugumoje tie patys veidai, kurie jau keli dešimtmečiai serga sporto liga ir vis sakosi, jog šie metal bus paskutiniai. Jeigu būtų nubraukta Kanada su gausiu dalyvių skaičiumi, suvažiavime ir bendrai aktyviu sporto veikimu, tai lietuvių sporto organizacijai gal reikėtų užsidaryti. Pavyzdžiui, didelė Rytų sporto apygarda, kurioje yra Bostonas, New Yorkas, Waterbury, Conn, bei kiti lietuvių nemažai susibūrimai, suvažiavime nebuvo atstovaujami sporto klubo darbuotojai, bet Sporto žurnalo administratoriaus Jaroslavo Kepečio (beje, šio žurnalo naujas numeris, po kelių metų pertraukos pasirodė prieš pat suvažiavimą. Jį apžvelgsime kitą kartą). Yra šokių tokių vilčių New Yorko lietuviams sportininkams sukrusti, kuomet Toronte buvęs lietuvių sportininkų judintojas kun. Paulius Baltakis, pranciškonas, yra paskirtas organizuoti New Yorko lietuvių sportuojanti jaunimą.

Gana išsamų pranešimą apie vienintelės Amerikoje aktyvios sporto apygardos -- Vid. Vakarų -- veiklą pateikė Zigmas Žiupsnys iš Chicago. Šis sporto veteranas, kuris sporte jau darbuojasi nuo pat atvykimo į Ameriką, plačiai kalbėjo apie artėjančias S. Amerikos liet. krepšinio bei tinklinio pirmenybes, įvyksiančias balandžio 18-19 dienomis Chicagoje. Jis yra šių žaidynių vyr. vykdytoju. Suvažiavime dėl ligos negalėjo dalyvauti pats Vid. Vakarų sporto apygardos pirm. dr. E. Ringus, daug dirbęs su Chicago futbolininkais.

Suvažiavimą pravedė J. Balsys iš Toronto ir J. Ruginius iš Detroito. Sekretoriavo -- J. Gustainis ir A.

Kuolas. Suvažiavime taip pat buvo pristatyta, korespondenciniu būdu išrinkta nauja ŠALFASS valdyba: S. Krašauskas, A. Supronas, J. Gustainis, J. Danaitis, A. Nausėdas ir J. Uogintas. Ji pakeis Clevelande buvusią centro valdybą su A. Bieskumi priešakyje.

CICERO KREPŠININKAI

Cicero Lietuvių Sporto Klubo krepšinio komanda, kuriai vadovauja buvęs profesionalas futbolininkas, dabar perėjęs į akcijų biznį, Arūnas Vasys (Vasiliauskas), jau antri metai iš eilės laimėjo "Clyde Parko" krepšinio pirmenybėse I vietą vyrų grupėje.

Tradicinėse Cicero-Berwyn miestų krepšinio rinktinių rungtynėse lietuvių taip pat grojo pirmuoju smulku. Susitikimuose, kovo 25, lietuvių geriausiai pasirodė.

Už Cicero miesto vyrų rinktinę žaidė Algis Rimbergas ir Vasys, o pas jaunius: Štaučūnas, Bobinas ir Ruginis. Štaučūnas yra Ignatius aukšt. mokyklos žaidėjas, buvo geriausių taškų medžiotoju iš abiejų komandų (jis pelnė 17 tšk.) Abu susitikimus laimėjo Cicero rinktinės.

Berwyn, III. jaunių rinktinės tarpe buvo vienas lietuvių kilmės žaidėjas -- Sidlauskas.

Trumpai iš visur

■ Kanados liet. krepšinio pirmenybėse kovo 21 Londone visas pirmasias vietas laimėjo Toronto Aušra. Vyrų klasėje po Aušros sekė: Hamiltono Kovas, Londono Tauras ir Toronto Vytis.

■ Karolė (Carolyn) Kavaliauskaitė, 18 metų amžiaus lietuvaltė iš Detroito, garsėja greitojo čiuožimo šaikoje. Ji šioje srityje praėjusiais metais laimėjo Michigan valstijos jaunių meistrės vardą. Sausio pabaigoje ji dalyvavo Great Lakes srities greitojo čiuožimo pirmenybėse prie Milwaukee, Wis. Ji nebologai pasirodė ir turi duomenų išsismuoti į Amerikos gerųjų moterų čiuožėjų eiles. Jos mėglamiausia rungtis -- 500 metrų distancija.

SACHMATŲ MĖGĖJAMS

Pradedame naują skyrelį "Šachmatai". Iki šiol šiame laikraštyje šachmatų žinios buvo spausdinamos kartu su kitų sporto šakų žiniomis bendrame sporto skyriuje. Tačiau daug kas linkę šachmatus neskirti prie sporto arba bent jų žinias talpinti atskirai.

Lauksime šachmatų žinių iš mūsų šios srities mėgėjų. Korespondencijas siųsti skyrelio redaktorui E. Šulaičiui, 1911 S. 49 Ct., Cicero, Ill. 60650.

CHICAGIEČIŲ PERGALĖS

Chicago šachmatininkai, kurie yra vieni aktyviausių S. Amerikoje, dažnai rungtis amerikiečių pirmenybėse. Kovo 13-15 dienomis net 7 lietuvių dalyvavo žaidimuose už Wamsley Cup. Šis turnyras sutraukė 113 žaidėjų, kurių tarpe beveik visi geriausi Chicago ir apylinkių šachmatininkai. Čia vėl savo seną formą parodė Povilas Tautvaišas, amerikiečių vadinamas "Old Fox". Ši "Sena lapė" sukūlė visus varžovus ir laimėjo pirmąją vietą su 5:0 pasekme. Tollmesnes tris vietas pasidalino vėl į aktyvų šachmatų gyvenimą sugrįžęs dr. Vytautas Palčiauskas. Jis kelis metus stipriai ruošėsi daktarato studijoms, kartu su dviem latviais -- J. Tums ir A. Karklins. Jie surinko po 4.5 taško. Pustaškiu atsilikęs ėjo jaunas A. Jasaitis. VI. Karpuška, kuris dėl darbo turėjo praleisti vieną ratą ir atiduoti tašką be kovos, sugriebė 3 taškus. Toliau liko K. Ramas, Bitinas ir J. Mikolaitis.

BOSTONO ŠACHMATININKAI

Bostono šachmatininkai taip pat yra vieni iš aktyviųjų šio krašto lietuvių tarpe. Jie turi sudarę dvi komandas, kurios dalyvauja vietinėse amerikiečių pirmenybėse. Nors šiose komandose yra dalis nelietuvių, tačiau jos rungtis "Lithuanian" vardu.

Šiemet sueina 20 metų, kai prasidėjo organizuotas Bostono lietuvių šachmatininkų veikimas, kuriam pradžią davė ir jam vadovauja jau Vokietijoje aktyvus buvęs šachmatų veikėjas Kazys Merkis. Detroito įvykusiame sportininkų suvažiavime jam buvo įteiktas specialus atžymėjimo ženklas.

IŠ PRAEITIES

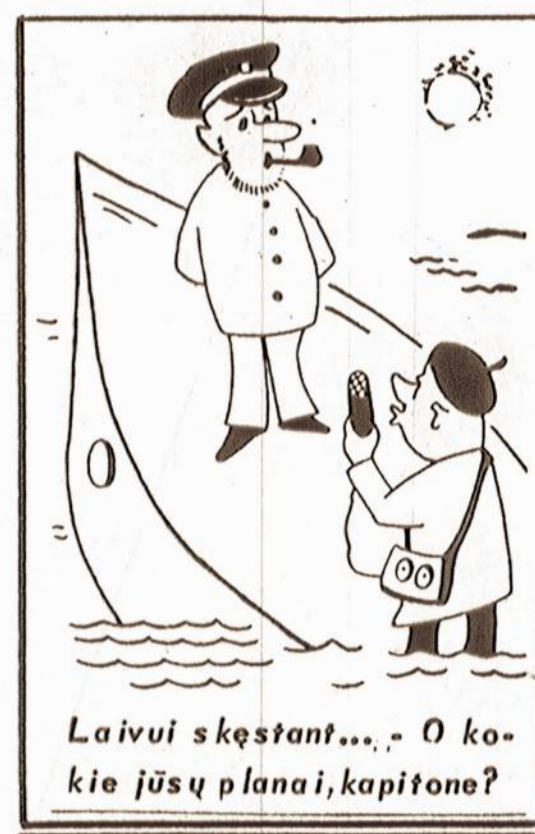
■ LIEPOS 11 D. baigtos Schw. Gmuend stovyklos šachmatų pirmenybės finalinėje grupėje. Pirmą vietą ir kartu stovyklos šachmatų meistrerio vardą išsikovojo K. Jankauskas, surinkęs 7 taškus (nepralaimėjęs nė vienos partijos). Tollmesnes vietas užėmė: II v. Kaunas 6 tšk., III -- Gražulis, IV-V Edv. Šulaitis su Ogilviu ir t. t. Pirmenybes suruošė SK "Lituanica" ir jas vedė klubo šachmatų sekcijos vadovas Edv. Šulaitis. (Tokią žinią paskelbė Memmingene ėjęs "Lietuvis" 1949 m. rugpjūčio 3 d.)

■ P. TAUTVAIŠAS Mūsų Kelyje (1946 m. gruodžio 19 d. laidoje) aprašė pirmąsias "tremties lietuvių šachmatų pirmenybes". Jos buvo prarastos 1946 m. gruodžio pradžioje Gross-Hesepe stovykloje. Techniškos šių pirmenybių pasekmės: I v. Skėma 10 taškų (iš 11 galimų), II v. Arlauskas 8 1/2 t., LLL v. Tautvaišas -- 8 t. Toliau -- Zalyas, Stonkus, Kazakevičius, Jurksaitis, Repečka, Žukaitis, Bučys, Mončiunskas, Zilinskas (šis surinko tik pusę taško).

■ Belvederyje, prie Jurbaroko steigama bitininkams mokykla. Ją lankys apie 100 studentų.

■ Kaune elektrinių busų išvedžiota jau 34 kilometrai keturiomis pagrindimis linijomis. Per metus aptarnauja 40 ml. žmonių.

■ Lietuvos laivynas per metus pervežė 30,000 t. prekių. Dave 6 ir pusę milijono rublių pelno. Klaidėdos laivai pasiekia: Italiją, Jugoslaviją, Egiptą, Siriją, Maroką, Angliją, Prancūziją, Belgiją, Vokietiją, Lenkiją, Švediją ir kitus kraštus.

Laivui skstant... O kiek jūs planai, kapitone?

TARKAINIAI

Pirmas vyras Adomas buvo be žmonos, bet net rojų būdamas pajuto -- nuobodu be jos!

Iš tikrųjų būtų didelė naujiena, jei Naujienose bent kartą pasirodytų sveika lietuviams mintis!

Perskaičius vėl vieną premijuotą apysaką susidarė toks vaizdas: Sėdi kambaryje lietuvis sau vienas su lietuvių kalba, mašinėlėje lakštas popierio, rankoje plunksna ir šaukiasi visų velnių -- atnešti įkvėpimo, kur Dievas įkvėpimo kažkodėl nedavė.

Daug kas gyvenime žingsniuojame asilais, nors ne asilais esame mes gimę.

Mūsų organizacijas daug kas moko: "Niekas nevalgo sriubos šakutėmis", o jų vadai atrėžia: "Valgome mes -- o kas mes, ar niekas?"

Senti yra paprotys, prie kurio darbūtas žmogus neprapranta.

Vienų širdys -- rūkytas kumpis, kitų smuikas ar viversys.

SUPA GARBA

CALL US FOR **Liquor CUT RATE** L. 071

SAVE ON YOUR FAVORITE BRANDS

GOLDSTEIN Liquor Store

DOMESTIC & IMPORTED WINES & LIQUORS

FOR DELIVERY PHONE VIRGINIA 9-7669

NEAR FOREST PARKWAY

8427 JAMAICA AVE WOODHAVEN, N. Y.

JUOZO BANDŽIUKO BARAS IR RESORANAS

Cia vaišinsitės ir vaišinsitės ne tik Amerikos veik visais gerimais -- alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuota iš Europos ir kitų kraštų. -- Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

KABARETAS - ŠOKIAI

110 - 12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Telefonas 846-9286

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS Duodami palaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave. WOODHAVEN, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS Savininkas

KAROLIS VAIRAS-RAČKAUSKAS

Balandžio 3 Kaune mirė vienas seniausių Lietuvos Rašytojų sąjungos narių Karolis Vairas-Račkauskas, eidamas 88-uosius metus.

Gimė 1882 m. lapkričio 4 d. Šiaudinėje, Akmenės rajone, vargonininko šeimoje. Augo Janapolėje, Telšių rajone. Mokėsi Šiaulių ir Tartu gimnazijose.

1900 m., tėvų verčiamas, buvo įstojęs į Kauno kunigų seminariją. Iš jos išstojęs, 1905 m. išvyko į Peterburgą, kur dirbo Lietuvių laikraščio redakcijoje, kartu informuodamas Vilniaus žinią apie Valstybės dūmos darbus.

1907 m. atvyko į JAV. Čia įsijungė į Lietuvių darbininkų veiklą, parašė brošiūrą "Darbininkai ir jų atėtis", išvertė socializmo teorijos veikalą: A. Bebelio "Moteris ir socializmas", J. Marchlevskio "Politiškąją ekonomiją". P. Merimė romaną "Baltramiejaus naktis", vertė ir pats rašė eilėraščius bei apsakymus. 1909 m. išleido rinkinį "Eilėmis ir proza".

Suartėjęs su J. Šliupu ir V. Dembskiu, kurį laiką redagavo laisvamanišką mokslo ir literatūros žur-

nalą Laisvoji mintis, o 1911 -- 1920 m. buvo Susivienijimo lietuvių Amerikoje savaitraščio Tėvynė redaktorius, toliau plačiai reikėdamasis kaip vertėjas. Išvertė M. Gorkio "Nereikalingo žmogaus gyvenimą", romaną "Motina", pjesę "Dugne", Ukrainiečių istoriko R. Dragomanovo darbus "Rojus ir pažanga", "Apie dievų pavydumą". Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugija išleido jo verstą antimilitaristini veikalą "Karė -- ko dėlei?" Pažymėtini dar Ezopo basakėčių, H. V. Longfellow "Hajavatos giesmės" vertimai.

1923 m. grįžęs į Lietuvą, K. Vairas-Račkauskas tarnavo Užsienio reikalų ministerijoje, apie 10 metų ėjo diplomatinės pareigas Londone ir Pietų Afrikoje. Paskui atsidėjo žurnalisto, vertėjo darbu. Išvertė "Kultūros" bendrovės išleista H. G. Welso "Pasaulio istoriją", kapitalinį 3 tomų veikalą, Voltėro, Bairo, Dreizerio, Kronino, Kuperio ir kitų autorių grožinės literatūros kūrinių.

1940-1947 m. vėlonis buvo Lietuvos bibliotekos

V. K. RACKAUSKAS
Buvęs Tėvynės redaktorius

direktoriaus pavaduotojas, nuo 1949 m. - P. Cvirkos memorialinio muziejaus direktorius,

Ši muziejų organizuodamas ir tobulindamas, parodė daug iniciatyvos ir sumanumo. Jis paruošė vertingus S. Nėries, P. Cvirkos albumus, paskelbė atsiminimų apie J. Šliupą.

1957 m. Lietuvoje išleista K. Vairo-Račkausko kūrinių rinktinė, kurioje paskelbti ir jo atsiminimai, 1967 m., - biografinė apybraiža apie V. Dembski "Kunigas maištininkas".

K. Vairas-Račkauskas visą savo gyvenimą pasižymėjo dideliu darbštumu, kruopštumu. Tai buvo aukštos kultūros, kuklų ir nuodėrdus žmogus. Šviesus vėlonio atminimas ilgai išliks mūsų širdyse.

Lietuvių Tautą neteko didelio talento.

M. GINTNERIENĖ

Kovo 11 Chicagėje mirė Magdalena Gintnerienė-Vaslukevičiūtė, plačiai žinoma laikraštiniško-rašytojo Antano Gintnerio žmona. Gimusi Sintautuose, Šakių apskr. Mokėsi K. Naumiesčio ir Šakių gimnazijose, o 1925 m. Marijampolėje baigė mokytojų seminariją.

Savo kūną užrašė mokslui

Sausio 17 d. Paryžiuje mirusi Ona Šimaitė, buvo viena iš didžiųjų rezistencijos veikėjų, išgelbėjusi daug žydų ir jų vaikų iš Vilniaus geto. Ji tekdavo jiems maisto, perduodavo korespondenciją ir net poeto K. Borutos parūpinamus ginklus. 1944 Gestapo suimta ir nuteista mirti. Prof. M. Biržiškės ir kitų dėka, mirties bausmė pakeista išvežimu į Dachau, iš kur atsidūrė Prancūzijoje gestapo stovykloje prie Tulūzos, Amerikos kariuomenei išsikėlus į Prancūziją buvo išlaisvinta.

Buvo išvykusi į Izraelį gyventi kibutse pas jos išgelbėtus vaikus, bet nepakeldama šilto klimato sugrįžo į Paryžių.

Norėdama būti naudinga net ir po mirties, savo kūną užrašė mokslo reikalams Paryžiaus Medicinos Fakultetui. Prieš mirdama prašė perduoti nuoširdžiausius linkėjimus savo draugams.

1967 m. lapkričio 30 d., Lietuvos Pasiuntinybės Sekretoriui A. Liutkui (neseniai mirusiam) dalyvaujant, Izraelio Ambasadorius Walter Eytan Onai Šimaitei įteikė "Teisingųjų Medali" už išgelbėjimą daugelio gyvybių ir pranešė, kad jos vardu yra pavadintas medis Yod Vasham (Atsiminimų kalne prie Jeruzalės).

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY . MUTUAL FUNDS . INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudus,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirmimui piniginių perlaidu (Money Order) ir (vairiausiai kitais reikalais, - kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v.r. iki 9 v vakaro

HORN DENTAL LABORATORIES

APTARNAUJA NEW YORKA

77-20 101st AVENUE

OZONE PARK, N. Y. 11417

Tel. VI 5-7730

Kalba lietuviškai

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

WM. H. BEARD, Supvr.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvoms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudus ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

SERV-WELL ROOFING CO.

INC

DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA
KAMPUS IR KRAŠTUS

STOGE IRENGIA LANGUS

ATLIEKA SKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE,
SHINGLE ROOFING. GAMINA ASBESTO
ASFALTO SIENAS

VI 6-9519 ir VI 8-3800

77-20 101st AVE., OZONE PARK

Frank Brukas kalba lietuviškai

VIENYBĖ

• **FREE EUROPE, INC.**, New Yorke išleisdavo žurnalą pavadintą "East Europe", kuris dabar dėl finansinių trūkumų užsidarė. Šis žurnalas, kaip ir šios korporacijos palaikomas Radio Free Europe, išsilaiškė visuomenės aukomis, kurių jau negauna.

• **ALBERTAS LAURINČIUKAS**, Lietuvos spaudos ir Moscow News korespondentas New Yorke prie Jungtinių Tautų, mėnesiui laiko išvyko į Pietų Ameriką. Lankosi beveik visose Pietų Amerikos valstybėse ir rašo reportažus iš tų valstybių gyvenimo.

• **URSULĖ DAUNORIENĖ**, Vienybės skaitytoja iš Edgewater, N. J., išvykusi atostogų ilgesniam laikui, mums rašo iš Miami Beach, Floridos: "Čia turistų yra privažiavę labai daug. Visi labai patenkinti, kad oras taip šiltas. sugrįž' si į namus jums papasakosiu daugiau..."

Gausios ekskursijos į Lietuvą

Lietuviai naujakuriai (buvę DP), kurie Amerikoje įsteigę siuntiniams į Lietuvą agentūras bei turizmo biurus per Tarybų Sąjungos Intouristo malonę, šiemet skelbia daug ekskursijų į Tarybų Lietuvą.

Litas Travel Bureau, Woodhaven, N. Y., skelbiamos ekskursijos į Tarybų Lietuvą, organizuojamos per Suomų Finnair lėktuvų bendrovę, bus birželio 30, liepos 21 ir rugpiūčio 17. Kelionė (įskaitant lėktuvus, viešbučius, maistą ir kt.) kainuos \$700.00.

Bostone, Adomonų vadovaujamas siuntinių ir turizmo biuras, skelbia ekskursijas šiomis dienomis: liepos 20, rugpiūčio 24 ir spalio 7. Kaina \$691.00.

Amerikiečio, Vl. Rask-Rasčiausko vadovaujama American Travel Service Bureau, kurios reikalus tvarko SLA Iždo globėja Josephine Miller, skelbia ekskursijas į Lietuvą šiomis dienomis: gegužės 28, liepos 14 ir rugpiūčio 31.

Šiemet ekskursijų į Lietuvą organizuojama daugiau, nes ten įvyks 1970 m. Dainų šventė. Be to, visoje Tarybų Sąjungoje ir Lietuvoje bus iškilmingai minimas Lenino šimtmetinis gimtadienis.

Įsidėmėtina, kad minėtų agentūrų ekskursijas į Tarybų Lietuvą skelbia Darbininkas, Tėvynė, Draugas, Naujienos, Keleivis, Kanados Tėviškės Žiburiai ir kiti — visi tie laikraščiai, kurie būk tai "nepritačia" ryšiams su Lietuvos žmonėmis. Pasirodo, už pinigą, juos visus galima "papirkti".

LAIŠKŲ LIETUVIAMS KONKURSAUS

Dvidešimtmečio proga "Laiškai Lietuviams" skelbia straipsnio konkursą suaugusiems ir jaunimui. Suaugusiųjų konkursui paskirta tema: **KURIUO KELIU PASUKTI Į KŪRYBINGA IR VIENINGĄ DARBĄ** (socialiniu, kultūriniu ir politiniu atžvilgiu). Jaunimo konkursui skiriama tema: **JAUNIMAS DABARTY IR ATEITY** (koks mūsų jaunimas yra dabar, ką jis vertina, ko siekia, kokia numatoma jo ateitis).

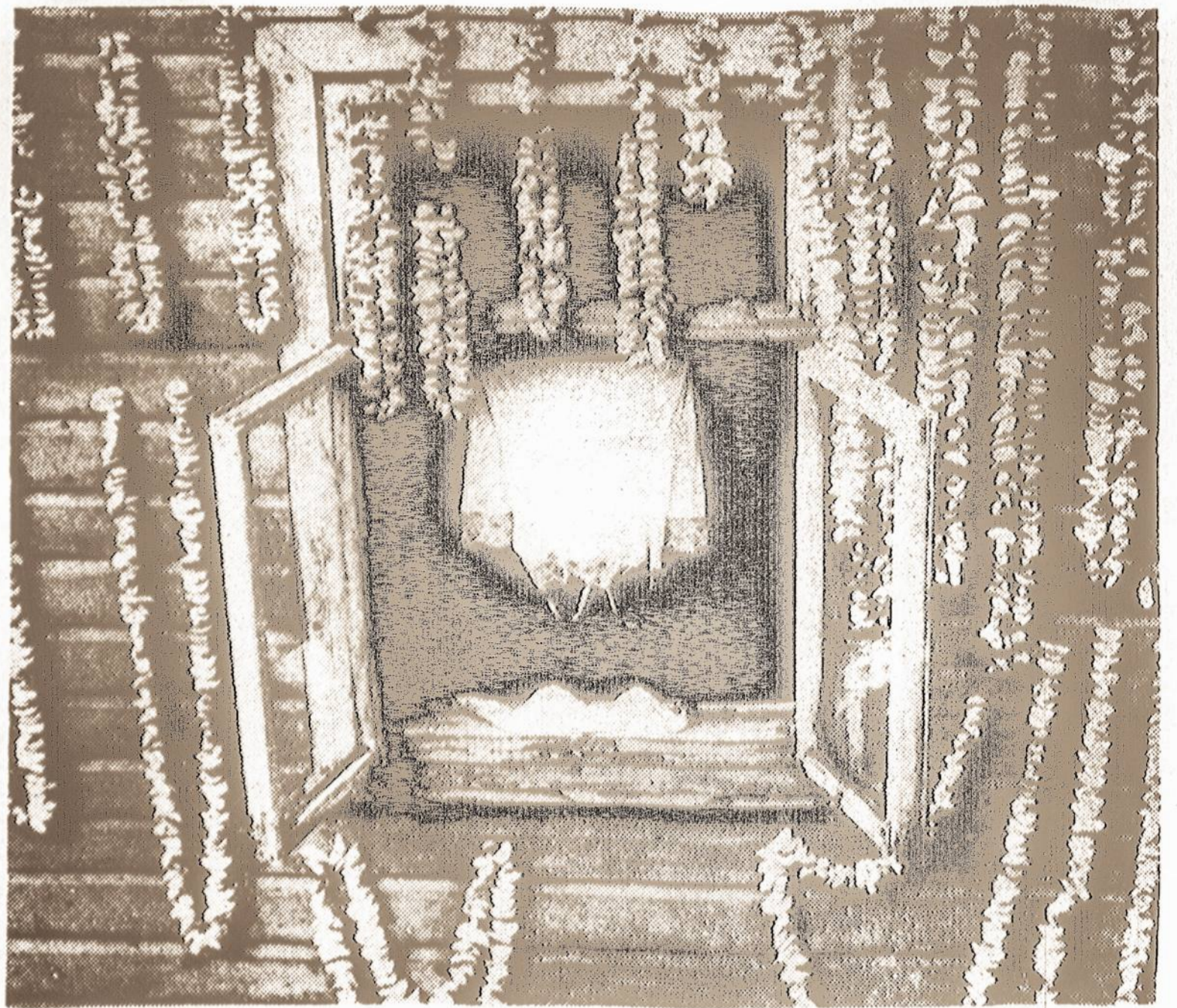
Suaugusiųjų konkurse gali dalyvauti visi, o jaunimo konkurse — moksleiviai ir studentai. Konkursui skirti straipsniai turi būti ne ilgesni kaip 3000 žodžių. Autorius pasirašo slapyvardžiu, į atskirą vokelį įdeda savo tikrąjį pavardę, adresą ir telefoną, vokelį užlipina ir drauge su straipsniu atsiunčia redakcijai iki šių metų birželio mėn. 30 dienos.

Suaugusiems yra skiriamos trys premijos: I — 100 dol., II — 75 dol., III — 50 dol. Jaunimo konkursui taip pat skiriamos trys premijos: I — 50 dol., II — 30 dol., III — 20 dol. Žinoma, jaunimas, jeigu nori, gali dalyvauti ir suaugusiųjų konkurse. Ablaems konkursams bus dvi atskiros vertinimo komisijos, kurios bus paskelbtos vėliau.

Konkursui atsiųsti straipsniai tampa redakcijos nuosavybe ir gali būti spausdinami "Laiškuose Lietuviams". Nespausdinti straipsniai bus gražinti autoriams.

Plačiau apie konkursą yra paaiškinta "L. L." vasario mėn. numeryje.

"Laišku Lietuviams" Redakcija — 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636

40 lietuvių foto parodose 6 JAV miestuose

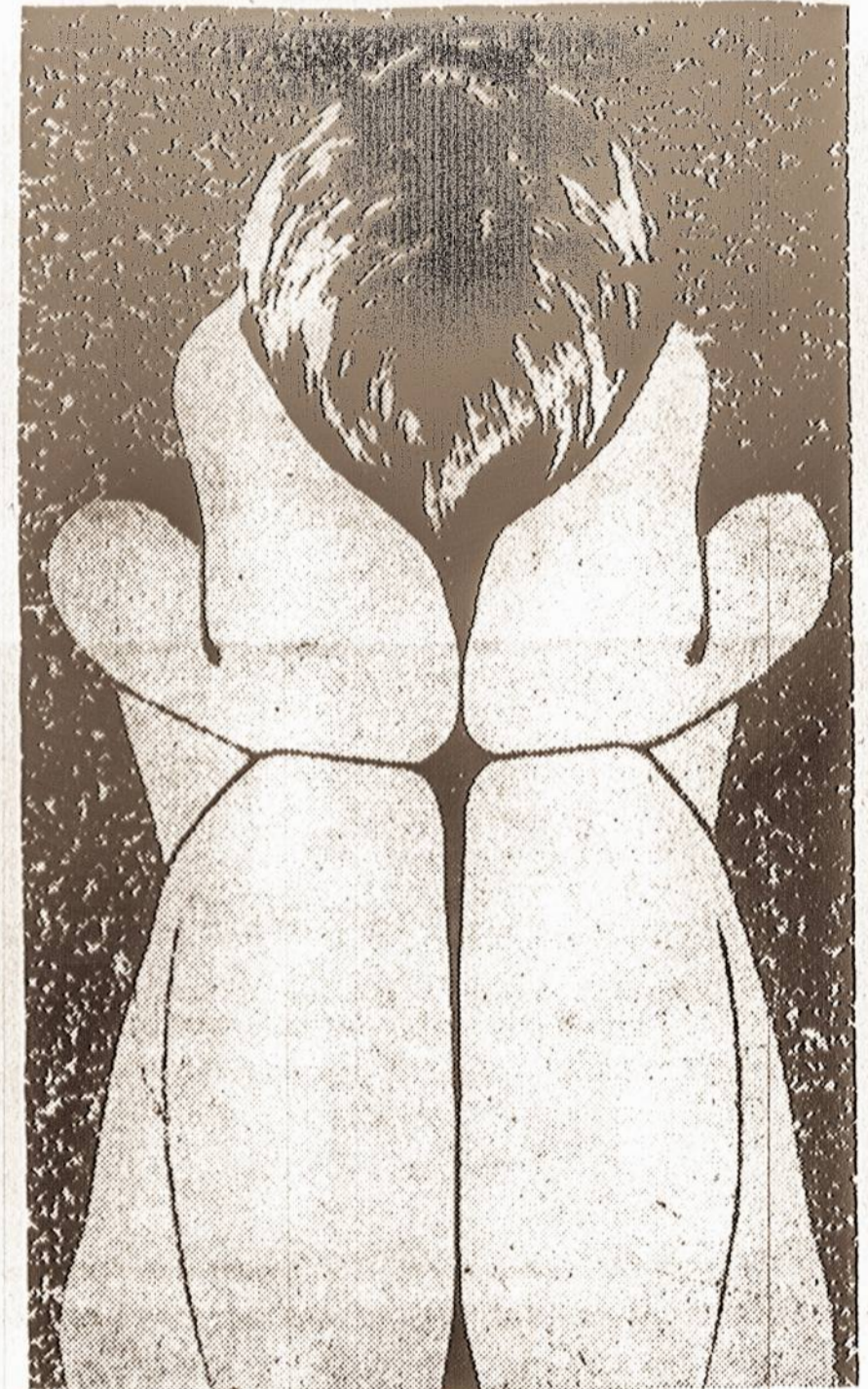
Sešiuose Amerikos miestuose vyksta Tarybų Sąjungos geriausių fotografų parodos. Išstatyta 1,200 nuotraukų. Iš jų net 40-ties fotografų iš Lietuvos, 18 Estijos ir 13 Latvijos. Tarp lietuvių fotografų nuotraukų daug gražių vaizdų iš Vilniaus, Anykščių, Palangos, Kauno, gamtos ir žmonių vaizdų, taip pat sokėjų ir kitokių. Parodą recenzuodamas New York Times dienraštis patalpino 5 nuotraukas, iš jų 4 lietuvių.

Yra daug nuotraukų vadinamų "trick photography". Salę puošia per stiklą peršviečiama apie 3 pėty aukščio spalvota nuotrauka, autentišku lietuvišku kostiumu pasipuošusi lietuvaitė.

Fotografų sąrašas atspausdintas kataloge, kurį nemokamai duoda parodos rengėjai. Lietuvos fotografų nuotraukos teko pastebėti šias pavardes:

Ant. Ališauskas, Romualdas Augūnas, Marius Baranauskas, V. Butyrinas, R. Dichavičius, Vikt. Eidukas, Vilius Jasinevičius, Virgilijus Juodakis, Judelis Kacenbergas, Vikt. Kapočius, Valery Koreshkov (iš Kauno), Pov. Karpavičius, Romualdas Kunčius, Henrikas Landsbergas, Alg. Luckaitis, Vyt. Luckus, Aleks. Macijauskas, Rimgaudas Malekas, Henrikas Mickevičius, Ant. Miežanskas, Kazys Mikalauskas, Vilius Naujikas, Ona Orentaitė, Gasperas Paškornis, Ant. Pivoriukas, Rom. Rakauskas, Liudvikas Rukis, Zenonas Sakalauskas, Lionginas Skrebė, Anatolijus Streleckis, Ant. Sutkus, Alg. Tarvydas, Julius Valcekauskas, Justas Varanka, Leonas Vasauskas, Vyt. Ylevičius, Andrius Zavadskis, M. Znamlerovkis, Ona Gestautaitė-Zukauskienė.

Parodoje gydu yra ir lietuvis Osvaldas Aleksa. Jis yra vienas iš 20-ties parodos komiteto narių. Osvaldas Aleksa yra gimęs Utenoje 1931 m. Vilniuje baigęs žurnalistiką. Nuo 1958 m. yra Svyturio žurnalo sekretorius

Šios dvi Lietuvos fotografų nuotraukos buvo paskelbtos amerikiečių spaudoje. Viršuje — V. Butyrino "Vasara". Antroji nuotrauka Vyt. Luckaus.

Parodą puošia ir lietuvių statulos. Spalvotuose filmuose rodomas ir Vilnius; Gedimino pils ir Katedros Varpinėje vargonais grojantis Algimantas Gučas.

Parodos jau įvyko Washingtono ir New Yorke, nuo kovo 12 iki balandžio 3.

Chicago, Ill. vyks nuo bal. 13 iki gegužės 10 Museum of Science and Industry; San Francisco, Cal. nuo gegužės 21 iki birželio 18 Masonic auditorijoje; San Antonio, Texas, nuo birželio 30 iki liepos 27; New Orleans, La. nuo rugp. 6 iki rugsėjo 2.

APIE LIETUVOS FOTOMENO DRAUGIJĄ

Lietuvoje yra Fotomeno draugija, kurios pirmininkas Ant. Sutkus. Draugijos skyriai kiekviename didesniame Lietuvos centre. Kai kurie

lietuvių fotografai jau tarptautiniai žinomi.

Povilas Karpavičius 1957 m. Vroclave, Lenkijoje, laimėjo garbės medali; Liudvikas Ruikas pernai Maskvoje buvo apdovanotas bronziniu medaliu; Vytautas Luckus Bulgarijoje tarptautinėje parodoje laimėjo aukso medali; Romualdas Rakauskas 1965 m. Washingtono buvo apdovanotas garbės raštu, o Rytų Vokietijoje buvo pripažintas trečiu geriausiu fotografu tarptautinėje parodoje.

Vokietija A. Sutkų 1965 m. parodoje apdovanojo sidabro medaliu, o Jugoslavija Vitalijų Botyrių pernai apdovanojo diplomu. Jo nuotraukos tilpo ir Londono Photo Yearbook, Aleksandra Macijauską Čekoslovakijoje įvykusioje parodoje apdovanojo Aukso medaliu. Rozės premija.

Jonas Velelitis